

LOKAAL BETROKKEN

Algemene beschouwingen kadernota financieel perspectief 2023-2033

Weer vooruit kijken

Voorzitter,

De kadernota financieel perspectief 2023-2033 ligt nu voor ons, we willen alle betrokkenen bedanken die hieraan hebben meegewerkt. We krijgen door deze nota op korte en langere termijn inzicht in wat er de komende jaren op ons afkomt aan beleidsontwikkelingen.

Tien jaar vooruit kijken is lang, zeker in deze tijd, want buiten de verplichte beleidsontwikkelingen in dit stuk komt er nog meer op ons af, zoals de woningbouwopgave, verduurzaming, energietransitie, klimaatadaptie, omgevingswet, nou goed, u snapt het, genoeg te doen de komende jaren.

We staan er voor nu financieel positiever voor dan de afgelopen jaren en is er ruimte om te investeren in het leefbaar houden van onze gemeente, maar daarentegen staan er ook maatregelen tegenover om meerjarig financieel gezond te blijven. Dat kan door efficiency slagen te maken, door onze inkomsten te verhogen of door minder geld uit te geven. Feit is dat we de komende jaren verstandige keuzes moeten blijven maken.

Wat komt er o.a. op ons af de komende tien jaar:

Onderwijshuisvesting:

Goed onderwijs vraagt ook om goede huisvesting en de gemeente is hiervoor verantwoordelijk. De opgave om alle verouderde en slechte schoolgebouwen op orde te brengen is groot. In 2018 is er een masterplan onderwijshuisvesting Stadskanaal opgesteld. Hieruit blijkt dat er investeringen gedaan dienen te worden voor meerdere scholen in onze gemeente tot aan 2033.

De kosten worden op dit moment geraamd op 31.5 miljoen euro, maar de verwachting is dat deze kosten zullen gaan stijgen gezien de prijsontwikkelingen. Dat zien we nu ook bij de nieuw te bouwen IKC Neuteboom/Maarsborg, hiervoor wordt nu extra budget gevraagd. Op dit moment wordt er gewerkt aan een actualisatie van het integraal huisvestingsplan. We zijn benieuwd naar de uitwerkingen van dit plan.

Het nieuwe werken en verduurzamen gemeentehuis:

Als beleidswens staat het verbouwen of nieuwbouw van het gemeentehuis. Deels is het een landelijke verplichting, want we moeten ons gemeentehuis voor 2030 verduurzamen en naar energielabel A++ brengen.

Er liggen een aantal scenario's voor om buiten deze verduurzaming te kijken naar het nieuwe werken. Door de coronacrisis werken medewerkers flexibeler waardoor het de tijd is om het gemeentehuis efficiënter in te richten. In deze huidige tijd is het wenselijk om mee te veranderen en kunnen we er voor zorgen dat we als kleinere gemeente

op deze manier ook goed gekwalificeerd personeel behouden en blijven aantrekken.

Terug naar de scenario's. De scenario 0-5 gaan van verduurzaming a 7 miljoen naar nieuwbouw a 25 miljoen en alles wat er tussenin zit. Wij vinden het verstandig dat de drie voorgestelde scenario's onderzocht gaan worden, zodat we op basis daarvan een weloverwogen keuze kunnen maken.

Gemeentelijk Verkeers-en Vervoersplan:

De gemeente is vanaf 2018 bezig om een nieuwe visie te ontwikkelen op verkeer en vervoer. Het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan staat voor dit jaar op de planning en dat is nodig voor een veiligere en beter toegankelijke gemeente. Kruispunten Navolaan en Eerste Exloërmond zijn aangemeld voor het strategisch plan verkeersveiligheid. We vragen ons wel af waarom het kruispunt Kruisstraat /Badstraat in Musselkanaal niet meegenomen is in de aanmelding voor het strategisch plan verkeersveiligheid.

Lokaal Betrokken heeft voor het kruispunt Eerste Exloërmond de afgelopen jaren meerder keren aandacht gevraagd. Goed om te lezen dat al deze kruispunten nu aangepakt gaan worden.

Fietspaden en themafietsroute streekproducten:

Ook zijn we verheugd om te lezen dat er verschillende fietspaden grondig aangepakt gaan worden, zoals het fietspad langs de Handelstraat en Poststraat. Omwonenden geven al een tijd aan dat dit stuk gevaarlijk is om overheen te fietsen. De urgentie is hoog en we hopen dat het snel en adequaat aangepakt gaat worden.

We lezen ook dat er in deze actuele visie voorstellen komen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid op fietspaden en realisatie van ontbrekende paden.

Daar op voortbordurende, afgelopen week is er door initiatief van de provincie Groningen, de Fietscommunity Groningen gestart . Dit netwerk, met o.a. provincie, gemeenten, onderwijs, en ondernemers werkt samen om bestaande fietsprojecten te verbinden en nieuwe fietsinitiatieven te ontwikkelen.

We willen daarom aandacht vragen voor een fietsroute door onze gemeente om onze streekproducten te promoten. We hebben mooie bedrijven in onze gemeente en op deze manier kunnen mensen kennismaken met lokale producenten en initiatieven, waar je o.a. groente, fruit, zuivel en vlees kunt kopen. Onze streek heeft veel te bieden en het stimuleert de lokale economie. Je zou het zelfs nog kunnen verbreden door musea en andere bezienswaardigheden (zoals restaurants, particuliere tuinen, etc.) mee te nemen in deze route.

Graag zien wij dat het college via deze community het initiatief neemt om samen met belanghebbenden te kijken naar het opzetten van deze fietsroute en deze aan te laten sluiten op bestaande fietsroutes. Graag een reactie van het college. (motie?)

Verruimen financiële positie:

De afgelopen jaren heeft onze gemeente financieel behoorlijk onder druk gestaan. We kregen jarenlang structureel te weinig geld van het rijk om aan onze verplichtingen te voldoen.

In 2020 is er een niet sluitende begroting ingediend, en dit resulteerde in onder toezicht staan van de provincie. Sinds 2020 is het wederom een

onzekere tijd. We verzeilden van de coronacrisis naar de oorlog in Oekraïne en inmiddels worden we geconfronteerd met enorme prijsstijgingen in ons dagelijkse leven, waardoor veel inwoners en ondernemers het zwaar hebben.

We zijn grotendeels afhankelijk van inkomsten vanuit het gemeentefonds en de ontwikkelingen wat betreft het gemeentefonds baart ons zorgen. We zien het liefst dat het rijk op langere termijn stabiliteit en duidelijkheid brengt zodat we weten waar we aan toe zijn en daardoor beter beleid kunnen toepassen

Het streven vanuit Den Haag is dat we komend voorjaar meer duidelijkheid krijgen over deze nieuwe financieringssysteem, we zijn erg benieuwd.

We begrijpen dat de investeringen uit deze nota noodzakelijk zijn, er is een hoop te doen. We vinden het belangrijk dat ondanks de uitdagingen en onzekerheden er voldoende reserves zijn om onze verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Wel vinden we het van belang in te zetten op efficiënter omgaan met budgetten en goed te blijven kijken naar de haalbaarheid van de maatregelen.

Jeugdhulp:

De jeugdzorg staat al jaren onder druk. Dit is nu ook te merken aan een groeiende groep jongeren die zorg nodig heeft door de nasleep van corona, er zijn lange wachtlijsten door o.a. personeelstekorten.

Er zijn landelijke ontwikkelingen rondom de hervormingsagenda, op dit moment is het gesprek gaande tussen de gemeenten en het rijk over het uitvoeren van deze agenda. Voldoende financiële middelen en inhoudelijke verbeteringen zijn belangrijk.

De gemeente is druk doende met de regiovisie en de ontwikkeltafels in afwachting van de hervormingsagenda. Lokaal Betrokken is benieuwd naar de uitkomsten van de ontwikkeltafels en wat dit gaat betekenen voor onze jongeren.

Subsidie stichting Welstad:

Het sociaal werk is erg belangrijk. Het zorgt voor een sociale samenhang in dorpen en wijken en zorgt als voorliggende voorziening voor dienstverlening vanuit o.a. de jeugdwet, WMO en beschermd wonen.

Zeker met de huidige ontwikkelingen is onze zorg dat door afschaling van de subsidie er op andere plekken instroom hoger is, waardoor de kosten daar gaan stijgen. We lezen deze zorg ook terug in het stuk.

Intensief overleg de komende jaren over het invullen van deze opgave is hierbij erg belangrijk. Wat ons betreft ligt de nadruk op overhead en huisvesting en niet op afschaling van de dienstverlening.

Vraag: Hoe en wanneer worden wij op de hoogte gehouden van de gesprekken?

Extern onderzoek groen:

Hier gaat het om versoeringsmaatregelen in met name boom-en bosbeheer, deze verruiging en versoering geeft ruimte aan biodiversiteit en verduurzaamt de bebouwde omgeving. We vinden dat het niet ten koste mag gaan van kwaliteit en veiligheid. Lokaal Betrokken ziet graag dat de klankbordgroep groen hierin wordt betrokken.

Minimabeleid:

Het leven is fors duurder geworden, waardoor veel huishoudens hun rekeningen niet meer kunnen betalen. Daardoor zal er een toenemende vraag naar minimaregelingen komen. De middelen die vrij komen binnen het armoedebeleid moeten gelijk weer ingezet kunnen worden.

Het college heeft al diverse minimaregelingen tegen het licht gehouden. Er komt een noodfonds om degene te ondersteunen die geen aanspraak kunnen maken op de bestaande regelingen. Communicatie hierover is van het grootste belang.

Laten we vooral proactief blijven optreden bij dreigende schuldenproblematiek en inwoners laten weten waar zij terecht kunnen voor vragen of hulp. Het is daarom goed te lezen dat er extra capaciteit ingezet gaat worden i.v.m. vroegsignalering.

We gaan ervan uit dat het college de vinger aan de pols houdt en daarbij ons als raad optimaal informeert.

Tot slot voorzitter,

Er komen nog genoeg uitdagingen op ons pad, zowel financieel als maatschappelijk.

Deze nota is een financiële doorkijk voor de komende tien jaar en het laatste woord zal hier nog niet over gezegd zijn. Ook de maatschappelijke effecten van de maatregelen zullen nog duidelijk worden in de uitwerking.

We willen het college veel succes toewensen en zien de resultaten van de onderzoeken en raadsvoorstellen met belangstelling tegemoet.

Lokaal Betrokken, januari 2023